

Maer heeft den Suppitt het voors ringtie
uijt den vinger van de Restle met
force ontvocht met een asuwante
badinaze,

Waer tegen de Restle genoegsaem
heeft wederstaen, geproffteert ende
haer misnoegen openlijck getoont.

So dat Chagriet joosten ter sijde
van den Suppitt valsch en tegens haer
beter weten deponceert, als sij seght
gesien te hebben dat de Restle een
ringtie aenden Suppitt op trouw hadde
gegeven, *salum autem deponents non
credatur in hoven dijen* so is de
voors deponente in dit haer gesegh
pure singularis et unica en vervolgens
in rechten quene proewe makende,

Ende also het vernuff van de Restle
sigh so verre niet en frechte dat
sij den Suppitt volgens sijne verdiensten
over sijne impertinentie soude hebben
gehefvelt ende hem het ringtie ge-
obligert *quod facto* te restitueren,

So heeft sij moeten outden dat den
Suppitt het ringtie doermaels
schiel, te meer om dat sij wel
wistes dat hij een dangerense persoon
was en also vreesde van swaerder
affronden te ontfangen,

Oewerwel heeft de Restle genoegsaem
doen confeyren, dat gem ringtie
niet op trouw off andersints gegeven
hadde

Dewyl sij het selve herts daer naer
wederom heeft laten vragen!

Alswanneer den Suppitt haer heeft
laeten weten, dat hij te vrede was
het ringtie te restitueren onder
conditie, dat men hem sijne brieven
weder ter handt soude stellen!

So dat men hier wijt wel kan besluyten,
dat den Suppitt a deffini dat ringtie
van de Restle heeft affgenomen, wel
wetende dat hij om het selve noch
eene reyse de occasies soude srijgen,
om haer te spreken, hopende dat hij
eens een betere ure soude treffen

Derwijl hij voorheen altijd gerebuteert
en afgewijp wiert.

Maer uyt dan claerlyck conſpect,
datter geen reciproque noch vrijwillige
overleveringe van ſingen is geſchied
en dat de Reſte noyt met woorden
noch met wercken noch op eenige
andere maniere aen den ſupplic
beloften van trouw heeft gegeven.

Ende alſo daelende tot het derde
point van faeſe.

Te weten off het briefken dat de
Reſte onderteikent heeft, ter intentie
van den ſupplic van dienen, off
cracht van trouwbeloften in ſich
behelpen.

Hier aff wordt van deſe ſyde de
negative uytſpreekelyck geſubſtineert.

Want voor certt als men een context
van het voors. briefken de littera
ad litteram inſiet. So is hier niets
weyniger als Sponsalia daer uyt te
diſtilleren.

Om welck clarder te doen sien,
ſoo ſal men hier ad longum infereren
alle de woorden van dat briefken
dat de Reſte op den 15 febr. 1711 heeft
onderteikent inde lijt atous.

Jeck onderſchreeven Verſoekſe
een Atteſtatie te hebben om
te trouwen met Caspar Galliot.

Men ſubſtineert dat het onmo-
gelyck is uyt die woorden Sponsalia
off trouwbeloften te trecken,
hoe men die coeſt moghte draegen
herdraegen off interpreteren.

Maer dat briefken en behelft
anders niet als een verſoek aen
den paſtor om te hebben den
Goeden ſeul off dispensatie van
de drie Griepen.

De welke alle de Roomſche Catholicken
gehouden ſyn voor haren trouw
te laeten voorgaen volgens de
ordonnantie van het Conſilie
van Trenten.

Soo dat ^{Verloof} ~~indae~~nigh-^{Schoon} de Gestte
dat all vrijwilligh ondertkent hadde,
eghter geen trouwbeloften soude
wesen?

Nongesien het eenjegelyk vrij praet
dispensati^o in de Hoepen te verfoeyen
om niet deese off die te trouwen,
sonder datter van te vooren eenige
trouwbeloften sijn gedaens.

Te meer daer het volgens alle
rechten niet essentibel en is
datter voor het huwelyk eenige
sponsalia moeten voorgaen.

Maer praet het een bruyt en een
bruydegom vrij haer consent soo
langh te suspenderen tot dat sij
voor den pastoor staen ende volgens
de kerckelijcke wetten effectuvelijck
het huwelyk solemniseren.

Derwijl de Doomphe Catholycken in
 dese Stadt tot geen onse trouwe off
inshoyvinge gehouden sijn.

Waar men den vastgestelt sijnde
dat het questiens' brieffken geen
sponsalia off trouwbeloften en
behelst.

Soo soude noch te overwegen staen
off evenwel dat brieffken de
voorige beloften niet soude admi-
niulleren off corroboreren, gelijck
den Suppli^o by sijn Requeste seijt.

Welck men absolutelijck justineert
van neen derwijl men hier boven
claerlijck heeft betoont dat voor
die oncertekeninge van het brieffken
geen engagementen en sijn gescheet
noch trouwbeloften gedaen noch
atke sponsaliti^o gegeven, vervol-
gens Bonnen die door het brieffken
niet worden gecorroborceert, cum
non entis nulle sint virtutes aut
qualitates.

Boven dijen staet hier noch te
bemercken, dat de Gestte dit
brieffken niet vrijwilligh, maer

geforceert zynde, niet simpliciter,
maar onder conditie heeft gelezen,

Gelyk by Rescriptie aangehaelt ende
by deser lysts Thoon is worden
zevesticht:

Want de twee Jadelmaechsters Anto-
netta Gilkm. ende seneton de Lemé,
hoe seer zy sich voor den supplet
cock hebben mogen intresseren, soo
hebben deelve even well alle beyde
in hare deysitien moeten bekennen,

Datter een anterieur brieffen in
het vier is worden gesmeten, om dies
wille de Reste bleeff stiptelijck
perpisteren by het willen spreken
aen hare vrienden,

Ende dat die voors deponentens alle
eloquentia hebben te worak gestelt
om aen de Reste sulick een vast
voornemen wijt het hooft te steelen,

Welck zy niet konnende uytwerken
wederom by wege van dreijgemonten
en ander listige voorwendfels de
Reste gebracht hebben tot het lekenen
van een tweede brieffen onder de
vorige conditie,

Soo dat het tweede brieffe soo wel
gedestitueert is van alle cracht als
het eerste dat verbrant is worden,
ut pote data sub conditione que non
fuit adimpleta.

Nogh soude den supplet hier niet
mogen seggen dat de adjectie van
de voors conditie soude wesen
omnut off supernumerair:

Want in sulcke sustenne soude
den supplet van Alle Rechtiggeleerden
worden geconfondeert die kenpaer-
lijck leeren, dat de conditie van
sine vrienden te spreken, is ge-
oorloft en gebruyckelijck in materien
van engagimenten off trouwbeloffens

de wyl de ple in geenen deele is
vrijdende meens de libertijt van het
huwelyck.

Et hoc non repugnare libertati matri-
moniorum, cum plerumque ita agi
soleat ut in contrahendis matrimonijs
consilium non sanguineorum et ami-
corum requiratur. Christenius de
jure Matrimonij differt. i. quest. 17.
et ab eo citati Covar. de spons. p. 2.
cap. 15. § 4. n. 5. peck. de testam. conjug.
lib. 1. cap. 27. n. 6.

Overduls Schoon de Restte by het
gem. briefven off op ander fatsoen
al trouwbeloften van haer hadde
gegeven, so soude evenwel den
suppl. in sijnre actie tot den trouw
moeten succomberen, dewyl de
Restte absolute condities daer by
hadde gettelt van dat men haer
eerst voor alle moest permittieren
met hare vrienden te spreken,
welcke conditie niet volbrocht synde
geen obligatie meer ensteerde.

Constat enim hoc casu promissio
facta sub modo vel conditione,
quae si impleta non fuerit extin-
guitur obligatio Christen. d. tract.
differt. 2. quest. 17.

So dat den suppl. oock al te verzeck
sigh op het quiblicus briefte is beroe-
pende.

Want positio non concessa, datter all
oprechte sponsalia tusschen partijen
waeren geweest, en oock al nocht
sponsalitia gegeven.

So soude dat evenwel t'eenemaal
crachteloos inde nal wesen, ter
oorzake van den bedriegelijcken
handel, waar mede men ontrent
de onnosse Restte te werck heeft
gegeven, om t'een en t'ander van
haer te extorqueren.

Om welck handt aftelyck te sien
soo worden vled. schltb. geboden om
eens te overwegen.

Hoe de Witte aan een Supplet heeft laten weten dat sy absolutelyk het ringtie wilde weder hebben dat hij haar hadde afgenomen.

Hoe den Witte heeft doen zeggen dat hy bereit was het ringtie te restitueren onder condities van syne brieven wederom te hebben, stellende het huys van Baltus Coenen in de Leure straat voor de plaette daer hy de restitucie wilde doen,

Hoe de Witte op den 7 feb 1711 naar des achenomvags in den herendienste te wijck bygewoont te hebben naar machtrecht is overgegeven ten voort huysen,

Hoe aldaer den Supplet het ringtie heeft wedergegeven ende syn brieven weder ghescreven ende de selve allegader verbrant.

Hoe de Zette willende naar huys gaen, niet leggende alle hare weijgeringen ende protestatien heeft moeten dulden, dat den Supplet haar een stuck wecht soude conduseren,

Hoe den Supplet op den wech met loofe smekingen en slijen de Zette heeft weten in te locken in de achter poortie by magriet jootten tot wijck, om maer een ogenblick noch de eere te hebben van haer geselschap, soo hy seide,

Hoe aldaer magriet jootten op een verbaespe wijck tot haer bejse is komen loopen makende een vassche alarme, dunde de Zette geloven, dat hare vrienden op de been waren om haer te lichten en te maltraiteren

Hoe de mist aan des Gescribentes broeder dat loot gerucht een luttel daer nae heeft komen confirmeren ende te rugge kerende haven meester heeft gaen hellegen met te seggen, dat sy de Zette niet hadt gewonnen, welck blijkt by haer eyge depositie

Hoe den *Supper* met zijn *geselschap*
heeft weten te beletten ende aen de
Rebelle af te raden de voornemens
die hij hadde genomen, eerst om
naer het *clooster* van den *nieuwen*
hoff bij *hwr matante* te gaen,
tentweeren om naer haer *stieff*
moeder te gaen, ten *derden* om
naer de *minsterbroeders* kercke te
gaen, welke pretexten hij seghete
om uijt de *Suppers* handen te ge-
raken ende in die van haer *vroen-*
den niet te komen daer men
haer soo knaent hadde mee gemaccht

Hoe den *Supper* soo *voorsichtigh*
des *morgens* heeft weten bij de
handt te krijgen alle die *matronen*
in actis *genomincert*,

Hoe die *selve* de *Rebelle* hebben
voorgenomen haer *opgettelt* den
goeden *staet* de *loffelycke* *qualiteyten*
de *profytelycke* *ampten* di van *galliot*

haer ad *amuffin* geprobeert dat hij
hare *eere* en *reputatie* om ghyt
was om de *gepaffeerde* *nachtke*,
haer *vertoys* en *affgeraden* het
spreken van haer *vroenden* daer
hij *stijtelijck* bleef bij *perpistieren* &
het hier van de *eigene* *beken-*
tenissen van *antonietta gilkin*,
jenison de *semme* en *andere* bij
toon *geexponeert*,

Hoe *cynulijck* door alle dit *gera-*
tels de *Rebelle* soo *verre* is worden
verblint en *gedwongen* dat hij *selst*
een *tweede* *briefhen* heeft moeten
te *senen* en haer met den *hoops*
op den *wegh* *begeven* om naer den
paftoor te gaen, alles tegens haer
gemoet en *wille*, *gelijck* *claelijck*
te sien is bij de *depositie* van
isaias *eerst* die *sehoon* bij *partij*
dijck met *galliot* is, heeft moeten
bekennen dat de *Rebelle* uijt de
seure *straet* *gegaen* *synde* om *verdoers*
naer den *paftoor* te gaen, in het

3
huys van antonetta gilkin ^{hatterlyck} heeft gewunt ende weneende ^{haer} geadoep
veert aen den voors Erens verzoekende
dat sy doch mant van hare vrienden
magh spreken, welck den voors
Erens haer heeft weder afgeraen
ende op een feer ~~grote~~ ^{grote} maniere
sine schouders op getrocken ende
haer gelyt dat het nu te verre ge-
komen was en dat hy haer niet
helpen soude, daer hy nochtans wel
wiste dat de Kerke gene de minste
engagementen hadde gedaen.

Als men dese punten met een
onpartydigh gemoet insiet, soo
kan men met handen taffen
dat in dese saecke de principaelste
partyen hebben geweest Bedrogh,
Quadetrouwe, Gewelt, Ordeur
en Vrees.

Waar oft maer een alleen volkomen
cracht heeft, om den supple in
het onglyck te stellen.

Want is het saken dat alle andere
contracten corrueen soo oer eenigh
bedrogh geminueriet heeft, hoe
veel te meer moet een contract
van huylighe beloften van alle
bedrogh verrent sijn.

Ca enim quae solo malo contrahuntur,
irrita sunt, vim nullam habent,
et jure rescinduntur. nullus autem
contractus est, in quo propter commu-
nicationem juris divini et humani
bona fides magis exuberare debeat,
quam in contractu matrimoniali. ita
Jason in § fuerat 29. inst. d. act.
n. 25.

Welcke here quonfirmert wort
met die van den vermaerden
heer Brouwer in sijn tractact de
jure Commerciorum apud Batavos
recepto, alwaer hy schryvende ad
edictum pretoris de solo malo alius
seght.

Quod edictum cum in alijs conventionibus

obtinere, nam maxime locum habere
debet in sponsalium contractu, cum
in eo potissimum exuberare debeat
bona fides, sanctissimum humani
pectoris bonum. qua enim speranda
animorum conjunctio, cum sponsalia
laquei respiciuntur & nuptie Cassis,
puella preterea cum castat sponsus,
sponsa despicitur et plorat & illa
sanctissimi matrimonij societas
amore et benevolentia coire debet,
non arte et dolo. Brouwer de jur.
Comm. lib. 1. cap. 19. de sponsal. dolo
male conti.

Hier bij is niet ongerijmt, maar feet
applicabel ad casum het geene den
grooten Erasmus verhaelt, hoe dat
certijts een gebruyck was dat den
Rechter over huwelycke saecken
aen de contrahenten afvraegde,
habetne tu uxorem, tu maritum, ex
animi sententia?

Waar op hy altudrende seght, ut quam
animi sententiam mihi narras,
cum non uno modo excantatus est

animas, non ad hoc institutum est
matrimonium, ut fraudem illicitas
simplicitas. Ad ut tam grave et
arduum, imo periculum negotium indivi-
duam vite societatem continens,
sine omni fide, liberrimae voluntate
celebratum, omni que dolo circum-
ventionis sit capto, ne cui sua
simplicitas oblit et alteri malitia
profit.

Is het sijn dat dat oprechte sponsalia
sels ter ontfake van beooght worden
gerechindert door de Rechter, wat
actie kan den supptt op de Rechte
formieren der van volsomen beooght
en van geen sponsalia wordt geoeceert.

Men heeft de Rechte met leugens
wijs gemaeckt dat den supptt sijn
saken wel stonden, dat hij geen of
weynigh schuten hadde, dat hij
ampten was bedienendes daer hij
gebeldigh viel van sonde trecken &
dit bedrog is niet duijterlijck te
sien bij de deopstie van Helena
coenen-1.

Welcke aan prijsingen evenwel soo veel op het gemoet van de Reette niet konden wyswercken dat sy haer oijt by eenige trouwbeloften soude hebben verbonden.

En schoon sy op sulck verraeven ende affurantiën al eenig beloften hadde gedaen soo soude sy evenwel tot de selve als nu noch ongekonden sijn.

Om dieswille dat in die voegen de beloften maer souden sijn gedaen op conditie dat alles sijn so moeste bevinden gelyck men van den supplet hadde voorgegeven.

Aliud dicendum est, si qualitas, in qua erratur, apponatur per modum conditionis in ipso contractu, veluti ducam hanc si dives est, aut nobilis, tunc enim deficiente ea qualitate deficit conditio, ac proinde, etiam consensus sub illa conditione, preteritus, atque ita promissio erit nulla. Sanchez de matrim. disp. 18. lib. 7. n. 25 ubi late de errore agit.

Albericus gentilis secht, het noch clareoer lib. 19. cap. 4. in fine, non valent promissionem conjugii ad quam nulli promissionibus pecuniarum aliorumque bonorum quis induitur est, si ea non prestatur.

Soe souden den supplet hebben konnen presteren alle het geene dat sy ende de sijnige ende de Reette hadden beloofd en wijsgemackt

B Daer hy immers meer verschult is als hy kan betaalen soo als de Rolle van siveen Dorgemeesters op ontalbare plaatsen uytwijst, ende verscheyde condemnatieve sententien

D Daer sijn tractamenten bevonden wesen van verscheyde personen te sijn beslagen.

B Daer alle sijn goederen en koopmanschappen by publicke subhastatie in dese stad pudente lite sijn worden verkoght en soorde crediteurs geschraekt die nocht legewoordicht in punctis die nocht preferentiv en concurrentie als over een defolaten boedel sijn agende.

Welck point hier in besondere con-
secratis behoort te komen

73 Dewyl in Rechten constant is, dat
sijts volkomene trouwbeloften worden
gedisponert in gevalle den bruydegom
in sijne goederen komt te schillen
off de selve aen sijne crediteurs moet
opdragen

Sule is onser andere te sien bij den
voorzeggetenden Brouwer de jure
contract. lib. 1. cap. 25. n. 4. de repudio
alwaer hij seer applicabel tot desen cas
leert ende leght

Post contracta sponsalia defectus
facultatis sponsum et fore cadent,
propter utrumque fortunę malum
repudiari potest: etiam forecedentis
nomen infamia facti semper notatus,
quamvis non semper juris, et bonis
soliatus que in subsidium matrimoni
se allaturum promisit, amisit, nec
prestare potis est deinde et a dolo
excusari nequit qui prospectas habens
rationes suas nec expirantium suarum
facultatum ignarus se locupletem
simulavit, ut virginem caperet.

Welcke Lere bij den Souvereynen
Stave van Hollandt in gewijddom is
warden opgewelpt, soo als ons getuyght
vanalphan in sijn Stamulier boeck
off papegay pag. 32 et seqt

It het saken an dat een bruyt naar
gidaen te sijn formale trouwbeloften
den bruydegom magh repudieren, soo
wannet hij infraem wotet gemaccht
door de distractie van sijne goederen

Die veel te meer is de Rechte niet
grechticht en den sijnste off te wijden
daer hij nog geen beloften aen heeft
gidaen en niet goederen soo puldigh
hien sijn worden gebuyghaert en
daer de crediteurs noch sietre hare
ganoeginge niet mede hebben gehad:
soo als aen ued. Rechten conseeert

Men heeft de Rechte wijsge maecht,
dat hare vrienden, op de been waren
om haer opte lichten en te mishandelen
om haer alsoo het te huysgaen te
delotten ende te doen blijven bij de
wollen die volgens het spreekwoort
in schaept steden haer omringede

Dat is in Rechten mant bevirgen
en vrees aenjaegen.

En daer om spon de Rechten in
sulesse gestellen sijn al trouwbelijfen
hadde gegeven, so waeren die evenwel
nul en crachteloos: want

*Si quis invitatus adigatur ad contrahenda
spontalia, dubium non est quin statim
ad initio totus ille tractatus sit
nullus, nullamque obligationem pariat:
quia in hoc negotio consensus exigitur
al omni coactione liber quem plane
tollit coactio. Christen.*

*Ubi enim alicujus assensus requiritur
coactionis materia repellitur. C. cum
locum 14 § de sponsal.*

*Idem judicium est de sponsalibus metu
extortis: et tunc omnium interpretum
sententia, quemadmodum metum passus
in quolibet contractu subvenitur, sic
quoque sponsalia metu contracta nullas
esse etiamsi juramentum sint confirmata
§ c. 17 et 18. x. eod. cap. significavit. 2.
de eo qui ducit in matr. covar p. 2.
c. 3. § 5 n. 1 et 2.*

Nogh kan men sijngeen vreesdel hoken
met te sijnen dat de Rechten als
meederjaerige sijnen niet bevrucht
nogh bevrucht sijnen worden.

Dergeleken het natuurlijk is den her
vrouwen geslacht dat sij lichtelijck
bevrucht worden gemaccht sijnen sij
oock meederjaerigh sijnen.

Soe dat ontrent de vrouwpersonen
niet gemincert wordt dat men
soe grote vrees aenjaegt, als ontrent
de mans, dewyl die meer onbevrucht
van de nature sijnen.

*Sec et ratione sexus metus estimatur
cum minor metus mulierum
natura forniculosas, excuset quam
masculos, quibus saepe robur et est
triplex sine pectus Christonius
differ. 2. quest. 4.*

Men heeft de Rechten den 4 febr 1711
willen doen geloven dat sij hare Eere
en reputatie nu al verloren hadden
om dat sij de gehele nacht tusschen
den 7 en 8 febr. in compagnie van den

23

Supplet haar gepoffert

Men heeft de Resto's wille toonen
datler geen ander middel was om
hare Eere te herstellen als den trouw
met den Supplet

Voorwaer dat waren vonden om
een onvernuftig persone, gelyck de
Resto is, met allernagelyck seltient te
vren bezagen, maer selst om die
geheel geuk te maken.

Te meer daer de Resto in haer
gemoet verskerpt was en niet
getuygens sonde droeven

Dat sij haer de heel nacht eerlyck
hadde gedragen ende constantelyck
alle trecken ende bevechtungen des
Supplet's geludeert noch in geenen
deels hare trouwe gegeven, maer
in legendeel geabhorreert ende
alle pretexten getocht om uyt die
handen op een fatsoenelycke wyse
te geraccen

Welck men haer altydt beliet heeft
tot ontrent den avont toe, als wanneer
sij genootsacht is geworden om sig
met de geheel cabale op den wegh
te geven, naer den pastoor van
wijck te gien

Maer naer de Resto niet is gegaen
met opse van te trouwen

X3

Maer op hese dat op den wegh oft
in de pastorie, leek ten minsten
imant toe op doen die haer uyt
die handen soude helpen

In welke hoope sij des te meer
was gesontert om dat men haer
den voorigen dag hadde doen geloven
dat hare vrienden op de been waren

Soe dat sij Resto vatte vertrouwen
hadde van in de pastorie imant
te vinden, dewyl de vrienden sich
eherlyck by den pastoor moeffen
hebben geadviseert, sander wiens
weten s'chap geen huwelyck door de
Resto soude gecelebreert worden

Supple had gepoffert

Men hiet de Restie wille toonen
datter geen ander middel was om
hare Edele heffellen als den trouw
met den Supple

Voorwaer dat waren vonden om
een onverschiet persone, gelijck de
Restie is, niet allangelijck sullen te
voen begaen, maer selst om die
geheel ghe te maken.

Te merdaer de Restie in haer
g moet versiert was en met
getuigens sonde soeren

Dat sy haer de heel nacht eerlijck
hadde gedragen ende constantelijck
alle troechen ende bevechtungen des
Suppliants geeludeert noch in geenen
dele hare trouwe gegeven, enaer
in tegendeel geabhorreert ende
alle pretexten gesocht om uyt die
handen op een fatsoenlijcke wijze
te geaccuseer

Welck nu haer altydt belet heeft
tot ontrent den avont toe, alswaer
sy genootschapt is geworden om sich
niet de gheele caballe op den wegh
te geven, naer den pastoor van
wijck tegen

Maer naer sy Restie niet is gegae
met opst van te trouwen

XB

Maer op hie dat op den wegh oft
in de pastorie sijn ten minsten
imant toe op doen die haer uyt
die handen sonde helpen

In welcke hoop sy des te meer
was gesontert om dat men haer
den voorigen dach hadde doen geloven
dat hare vrienden op de been waren

Soe dat sy Restie vatte vertrouwen
hadde van in de pastorie imant
te vinden, dewijl de vrienden sich
eherlijck by den pastoor moefften
hebben geadvelliert, sonder wiens
weten sijn geen huwelijck door de
Restie sonde gecelebreert worden

Geleyet, het dan Julia ook in effect
heeft bezonden.

Want de Restéte in de pastorie
gekomen Julia heeft den pastoor
openlijk verclaert dat zy niet wil toe
trouwen.

So als te sien is, bij de depositien
van den heer pastoor, van Cathryn
cortleven en andere, zy teen genommert

op welcke verclaringe reets aen den
pastoor gaen, eerst de vrienden
van de Restéte de pastoor syn
ingekomen,

Len welcke vrienden zy Restéte
vanigelijcken vrijmoedigh heeft
verclaert dat zy niet gallowt niet
te doen en hadde ende is alsoo vrij
willigh tot hare voort vrienden
getreden,

Waar over den Juppte in colere is
geraecht en heeft begont te vlaeken
en tempeturen en geroeyght eenen
off twee het best oft te steken
wijzjens de depositie van anthonetta

quats, welke depositie men ad adverte
tracht te overvallen, om dat men die
reponente als, nichte van de Restéte
voor inhabeit, tracht te doen passeren

Maer die inhabeitste wordt genoept hem
geclueert door de andere habiles
getuygens in de circumstantien van
haer.

Dus dat hier uyt clair blijkt
dat een Juppte gene actie tegen
de Restéte geboren is, aen wie het
vrij sondt hare vrienden toe te gaen,

En voor so veel zy soude querellere
dat zy niet dit recontra soude
geproffittueren syn worden, dat
moet zy heb zelfs wijzen, die op so
een ongeestofde maniere een
doghter tegen haren wille tot
den trouw heeft willen brengen,

Non enim intelligitur festiva
incommodum quod sua culpa festit
L. 205. de R. J.

Deven dijn los is het met handen
te tasten ende den supplet moet in
syn gemoot oock wel overtuight sijn
dat hij uit geen ander insight de
Getote tot den trouw heeft gezocht
als om dat hij in meninge was
dat hij veel middelen hadde!

Ende dat hij alsoe by wege van trouw
sich uit syne labirintten soude
aventelen ende de Getote niet sijn
en syne kinderen in den selfden
moet te wieselen.

Verfulc moet hij het aen syn
eigen haeltyck opset imputeren,
dat hij tot geen effect is geraccht

En schoon hij al tot syn but was
gekomen, soe soude hij doch evenwel
weynigh geluck hebben konnen verwaghen
met sulcken trouw

Gemerckt de huwelijcken moijt wel
uitvallen die met bedrogh ende
circumventie gesponnen worden!

Volgens het leggen van Ludovicus Vives
lib. 1. de officio Mariti. Nunquam
bona et frugi conjugis uteris quam
technis ac dolo circumventam pel-
lexeris.

It is dan overvloedigh genoegh
bewesen, dat den supplet in desen
sich heeft bedient met bedrogh,
ende dat de onnosselheyt van de
Getote te groot is geweest om het
selve te konnen voorkomen oft
ontdecken.

Dies haben soude men onder
correctie mogen seggen dat den
supplet sijn condempnatie in
alle dese herten niet san ontgaen.

Te meer daer selft hem geene
actie soude geboren geweest sijn,
schoon de Getote al trouwbeloften
hadde gegeven

Decius enim refert respondisse
Socinum Strumpi posse sponsalia
si juvenis facilitate sua per
calliditatem mulieris inductus
sit ad ea contrahenda, itaque

duo requiruntur, persuasi facultas
et persuadentes celsitas. Cicero
Consil. 112.

Isit dan dat formele trouwbelofens
in sulken voorval geschiedert
worden,

En dat zelfs een mans persone
die door sijne onnosseheit van een
slimme vrouw persone is worden
getrocht tot het geven van sijns
trouw daer aff wordt ontflagen,

Noe veel te meer moet de Gette
niet verhoopen een absolutie
van dese impetitie, daer geen
trouwbelofen sijn ende sonneclaar
aengetoont sijn geweest de groote
malitie off slimnigheit van dese
supplie ende de simplisiteit off
faciliteit van de Gette.

Ende aengesien de voorvalen soo
als dese volgens Rechten aan de
bescheydenheit vanden Rechter
worden galactens op dat hy oordeele
watter dient gestelt,

Soe vertrouwt de onnosse Gette
dat se ed. Gette met haer gewo-
nelijk onpartijigh oordeel sulken
bescheren,

Hoedaenich dat sij Rescribente
is worden ontzigt

Van den Supplie die haer alle
lasten en ligen was leggende
ende alle personen opmaeckende
om de onnosse proef te vangen,
in gedaghen van sich alsoo met
haer goetien uyt sijn schulden te
helpen,

Van de eijne domestische meijt
die dagh en nacht besigh was met
de Gette het een en t'ander wyf-
te maken in lengens van des
supplies qualteyten, te te vertellen
uytwijsens haer eijge depositie,

Van Magnet-jooden die door gelt
en anderlints van den Supplie gebottun
peert sijnde van haer huys een
opstal heeft gemaeckt ende de coppel
heeft getracht te draegen, gelijc is ad

oculum confiteert by de depositie
van de huisvrouw van Jan Damen

Van Jeneron de Senne en Antonetta
Zilken, die gesuborneert sijnde
op alle manieren de Ridders in
het net pochten te jagen, om
al so den Suppitt weder in staat
te brengen van met hem op de
oude gewoonte weder te konnen
lavieren uytwijdens de depositie
van geertuyt maens

Van Jhans Eerns en Joozoid
Zahay, die op de beste wijze
die by geleert hebben mede
wercken om haren goeden
camerant den Suppitt in tyn
voornemen te seonderen

Van Inarij Coenen, haren man
en hare dochter, die door
gelt georrumpeert, haer huys
vansgelijcken tot opstal hebben
gemdecht ende een camer patri-
cultuer an den Suppitt verleent

om met de Ridders alleen te wesen
de Ridders hare falze weghgefloeten
en alles gena. lincert om een
huyswelijcke spinnen uytwijdens
hare eijgen wolden

Als U. Ed. S. l. alle dese
voornemens personen ende hare
intriges sullen hebben overwogen,
soo wardende sijnre vansgelijcken
geboden van haer in tegendeel
van haer te persone van de Ridders
en des sijn onnosselijck tees met
eene ware idee te imaginieren
en voor te sullen

W'elck waerelijck kan geschieden
dewyl de vrees Ridders twee ver-
scheijde keren de Eere heeft
gehadt van voor U. Ed. Collegie
in compartie te staen

By welcken middel U. Ed. S. l. l.
sullen bevinden dat de Republike
is een persone onnosfel, onoverwonen,
vol van gode trouwe ende ver-

vrent van alle beoogt met een
woort tota simplex

De arme Rechte. bekleet met
deze qualiteiten. heeft haer
laten amuseren en door een valsch
alarm laten bevreest maken,
dat sy haer voor hare vrienden
verbergh, een heele nachte wijt
haer huys blijft een briefken
schrijft en naer den pastoor gaet,
sonder sin off gedachten te hebben
van te trouwen.

Hier wijt heeft den supple-tyen
proffyt willen maken en goet
gevonden tegens haer te concluden
teven tot den Trouw

Maer hoe ongegrond sulx is,
en hoe fier dat is contrarierende
aen alle recht en equiteit laet
men aen U. Ed. Lichtb. ryplinnighe
bescheydenheit

Want haer is seker wijt het voor
gedonecen dat al wat by de
Rechte is worden gedaen geen
de minste schyn van trouwbeloften
is hebbende

En sehoon dat al was, soo soude
het echter haer niet benadelen
dewyl sulx sulde geschiet sijn by
pure inavertentie en onwetentheit

Ignorantia quippe, namini nocere
debet L. si is § si servus ff de
acquir. rer. domini

Noch kan de Rechte niet pre-
tenden dat dese hare onwetentheit
soude wesen ignorantia juris,
de welke niemant excusiert.

Want sulx by de Rechtsgelcerde
niet generaliter wordt geseyt,
maer met expresse restrictie;

soo als onder andere te sien is
by Gaill. lib. 2. off. 48 n. 22.

alwaer by in terminis fecht

Vallet regula principalis, quod ignorantia excuset, in ignorantia juris, qui regulariter eximulationem non meretur, nisi vel sexus imbecillitati ^{ut pupillari} ~~vel simplicitati~~ ut rustico, vel etati ut minoris aliquid concedendum fit arg. d. juris ignorantia et l. Error de juris et facti ignot.

Hier nijt profluert claerlyck, dat een misflagh door een vrouwe persoon tegen de rechten begaen, van de Rechten selst geexcuseert wordt, inque et imbecillitatem sexus.

Dies volgens al hadde de Geste een bruyken ondertkent, waer inna ware trouwbeloften hadden gestaen, off hadde by haer werf in misgrepen in dese circumstantie van faecke gelyck nochtant niet is getekent, so soude de Geste

evenwel te sien en t'ander ongehouden wesen.

Concurrerende hier by dat de Geste doorgaens in act is heeft gepresenteert en nogh niet dijen is presentierende van met Gede te bevestigen.

Dat by niet van intentie en is geweest jers te doen te seggen off te schryven waer door by tot het trouwen soude wesen verbonden.

Tot wclusen Gede men onder correctie sustineert de Geste admiffibel te wesen.

Volgens de Leere van den voogen gaill. d. duo 1124 waer by sijt

Cum igitur ignorantia in intellectu et conscientia offerentis consistat, optime per juramentum probatur text in cap nulli de electionibus in 6to